

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:358

av Ewa Thalén Finné m.fl. (M)

Uppåkra Arkeologiska Centrum

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett större statligt intresse för Uppåkra Arkeologiska Center.

Motivering

I Staffanstorps kommun, mitt emellan Malmö och Lund, och i den bördiga myllan kring Uppåkra kyrka vilar unika rester från en omfattande bebyggelse från järnåldern. De senaste årens arkeologiska undersökningar vid Uppåkra har visat att platsen kan anses vara Skandinaviens största, fyndrikaste och mest långvariga järnåldersbosättning. Området var bebott i över ett årtusende mellan 100 år f. Kr. till ca 1000 e. Kr. och boplatsen i Uppåkra täcker en 40 hektar stor yta, vilket motsvarar ca 25 fotbollsplaner. Av denna area har endast 0,2 procent grävts ut, men antalet fynd som kommit fram under dessa grävningar uppgår till över 28 000, vilket påvisar storheten av platsen. För att bildligt beskriva hur stor platsen är brukar det uppskattas att 100 arkeologer kan gräva i 100 år och det kommer fortsatt finnas mer att gräva ut. Fynden består av både bostäder och föremål och vittnar om att området på sin tid påminde om en stadsliknande bebyggelse med en komplex verksamhet och därmed utgjorde ett maktcentrum i över tusen år. Platsen ”lades ner” kring 1000-talet e. Kr. av en ännu icke fastslagen anledning, och byggdes upp enligt samma linjedragningar som platsen hade, fast i Lund. Därav beskrivs ofta platsen som ”Lund före Lund”.

Uppåkra drivs idag av en stiftelse vars stiftare är Region Skåne, Staffanstorps kommun, Lunds kommun, Lunds stift, Uppåkra församling och Staffanstorps hus. Knutna till

stiftelsen som vetenskapliga garanten är länsstyrelsen och Lunds universitet, de sistnämnda är också de som bedriver forskning och grävningar av Uppåkra.

Under sommarhalvåret bedrivs allmänna visningar, vars intresse ökat för varje år, och de senaste två åren har antalet besökare mer än fördubblats. Stiftelsen har valt att lägga fokus i verksamheten på barn och tillgänglighet, och alla stiftelsens aktiviteter såsom visningar och utställningar genomsyras av detta. Kanske är det även därför som antalet barn som besökt Uppåkra ökat markant senaste året. Allt material som har fokus på barn har tagits fram i samverkan med lärare och skolklasser, för att på så sätt kunna vara ett levande inslag i historieundervisningen, både i Skåne och i hela landet.

Digital visningsteknik har utvecklats för att skapa en intressant dimension för besökaren, som utomhus kan se digitala rekonstruktioner på plats där de en gång låg.

I en förstudie genomförd 2011 konstaterades att platsen är av ett sådant nationellt och internationellt intresse att det kräver ett större besökscenter för att tillgodose besökarens önskemål. Detta är ett arbete som stiftelsen aktivt bedriver.

Mot bakgrund av att Uppåkra får anses vara en av Nordens bäst bevarade maktboplatser från järnåldern, bör platsen betraktas som ett riksintresse som angår oss alla. Med de omfattande framtidsplaner som nu tar form för Uppåkra är det därför angeläget och önskvärt att staten nu kliver in och visar ett större intresse och ansvar för området. Genom ett ökat engagemang och finansiering från statens sida så kan Uppåkra fortsätta att utvecklas och på allvar bli den stora kunskaps- och besöksplats som området förtjänar. Genom ett ökat statligt intresse så underlättar vi också för en ökande turism som kan generera tydliga spin-off-effekter i regionen samtidigt som vi kan ta vara på den internationella potential som området har och som kommer hela landet till godo.

Ewa Thalén Finné (M)

Tobias Billström (M)

Thomas Finnborg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Anders Hansson (M)

Jonas Jacobsson Gjörtler (M)

Olof Lavesson (M)

Maria Malmer Stenergard (M)

Gunilla Nordgren (M)

Patrick Reslow (M)

Hans Wallmark (M)

Boriana Åberg (M)

Anette Åkesson (M)